



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
Юридичний факультет
Кафедра публічного права**



«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

С. В. Мельничук

« » 2017 р.

«ПОГОДЖЕНО»

Перший проректор

Р.І. Петришин

« » 2017 р.

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків

П.М. Фочук

« » 2017 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про навчально-наукову Лабораторію медіації,
переговорів та арбітражу**

Чернівці, 2017

1. Загальні положення

1.1. Дане Положення розроблене відповідно до чинної Конституції України, Закону України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII, Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, Закону України «Про безоплатну правову допомогу» від 02.06.2011 р. № 3460-VI, Стандарту соціальної послуги посередництва (медіації), затвердженого Мінсоцполітики України у вересні 2016 р., Статуту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Положення про навчальну лабораторію Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

1.2. Лабораторія медіації, переговорів та арбітражу (далі - Лабораторія) є навчальним структурним підрозділом кафедри публічного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Університет), створеним з ціллю якісної підготовки студентів-юристів усіх рівнів вищої освіти

1.3. Лабораторія створена з метою організації та проведення практичних навчальних занять, під час яких студенти спеціальностей 081 «Право» і 293 «Міжнародне право» під безпосереднім керівництвом викладачів особисто будуть здійснювати медіаційні, переговорні та арбітражні процедури з метою засвоєння теоретичних положень навчальних дисциплін, закріплених за кафедрою, а також інших дисциплін, набуття практичних умінь і навичок у сфері медіації, переговорів і арбітражу.

Важливою складовою мети функціонування лабораторії є також надання у відповідності з чинним законодавством України безоплатної правової допомоги особам, що мають у ній потребу, із застосуванням медіації, переговорів, арбітражу та інших процедур альтернативного вирішення правових спорів, виховання у студентів поваги до принципу верховенства права, підвищення рівня правової культури населення, сприяння розвитку партнерських ділових відносин у соціумі і формування етики ділового обороту, замирення соціального середовища.

Лабораторія здійснює свою діяльність на професійних засадах, дотримуючись принципів поваги до права, справедливості, людської гідності, спрямованості на захист прав і свобод людини, гуманізму, законності та верховенства права, об'єктивності, безоплатності надання правової допомоги особам, визначеним законодавством України, конфіденційності, компетентності та добросовісності.

1.4. Лабораторія у своїй діяльності керується законодавством України, Стандартом соціальної послуги посередництва (медіації), затвердженим Міністерством соціальної політики України у вересні 2016 року, Статутом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Положенням про юридичний факультет Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, цим Положенням, а також Морально-етичним мінімумом професорсько-викладацького складу, студентів, співробітників та адміністрації юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

1.5. Впродовж першого року функціонування Лабораторія розробляє та подає Вченій раді Університету власні Етичний кодекс та Стандарти діяльності Лабораторії.

1.6. Лабораторія не є юридичною особою.

1.7. Лабораторія має штамп і бланки з власним найменуванням.

1.8. Лабораторія для досягнення статутних мети та завдань користується майном Університету.

1.9. Основними завданнями Лабораторії є:

1.9.1 проведення лабораторних занять з навчальних дисциплін, закріплених за кафедрою (конституційного права, адміністративного права, податкового права, земельного права, екологічного права, митного права, верховенства права), а також інших дисциплін;

1.9.2. набуття студентами-правниками умінь і практичних навичок, посередництва та переговорів;

1.9.3. створення місць для проходження студентами навчальної та виробничої практики;

1.9.4. надання особам допомоги в забезпеченні доступу до альтернативних способів вирішення спорів та отриманні пов'язаної із цим правової інформації, консультацій і

роз'яснень з правових питань на різних стадіях врегулювання спорів;

1.9.5. розробка та реалізація спеціальних програм навчання процедури та технологіям альтернативного врегулювання спорів, в тому числі навчання професійних посередників;

1.9.6. організація і координація науково-дослідної роботи в сфері правового забезпечення проведення примирних процедур;

1.9.7. проведення соціологічних досліджень, моніторинг законодавства України в сфері альтернативного вирішення спорів;

1.9.8. розробка методології і методики та впровадження нових форм співпраці з підприємствами, установами та організаціями, органами влади та суду в сфері застосування законодавства про альтернативні способи врегулювання спорів за участю посередника (процедур медіації, переговорів та арбітражу);

1.9.9. організація та проведення семінарів, конференцій, «круглих столів», координація взаємодії з іншими аналогічними організаціями з проблем примирних процедур;

1.9.10. проведення заходів з правової просвіти у сфері альтернативного вирішення спорів, популяризація їх процедур серед населення;

1.9.11. впровадження у практику європейських стандартів альтернативного вирішення спорів;

1.9.12. вивчення досвіду інших регіонів України з проблем позасудового врегулювання спорів;

1.9.13. інші завдання, які відповідають меті діяльності Лабораторії.

2. Доброчесність як принцип функціонування лабораторії

2.1. Академічна доброчесність є основоположним принципом здійснення Лабораторією практичної підготовки студентів до оволодіння ними належними компетентностями у сфері медіації, переговорів та арбітражу.

2.2. Лабораторія розуміє медіацію, переговори та арбітраж як стадійні структуровані процедури, атрибутивними властивостями яких є високопрофесійна фахова підготовка осіб, що їх забезпечують, та дотримання ними принципів загальнолюдської моралі.

2.3. Лабораторія виходить з того, що в умовах жорсткої конкуренції, яка має місце нині на ринку юридичних послуг України, якісний продукт необхідно легально та легітимно просувати. З цією метою створюються сайт-візитка Лабораторії, інформація про Лабораторію розміщується у соціальних мережах.

2.4. Реклама Лабораторією надання послуг з медіації, переговорів та арбітражу не повинна порушувати загальновідомих етичних принципів посередництва:

- не обіцяти клієнтові стовідсоткового вирішення питання;
- не обіцяти клієнтові вирішити питання в обхід законодавства;
- не зазначати в рекламі, що Лабораторія є найкращою серед інших аналогічних інституцій у регіоні чи в Україні, чи що вона надає якісь ексклюзивні послуги.

3. Структура Лабораторії

3.1. Лабораторія має у своїй структурі: підрозділ методологічного, науково-методичного та організаційного забезпечення функціонування Лабораторії; Майстерню медіації, переговорів та арбітражу.

3.2. У структуру Майстерні Лабораторії входять: Консультаційна зала, Зала індивідуальних переговорів з медіації та арбітражу, Зала групових переговорів з медіації та арбітражу і Тренінгова зала з набуття базових навичок медіації, переговорів та арбітражу.

4. Організація діяльності Лабораторії

4.1. Кадрове забезпечення (персонал лабораторії медіації)

4.1.1. Загальне керівництво Лабораторією здійснює завідувач кафедри публічного права.

4.1.2. Науково-педагогічний керівник Лабораторії (професор чи доцент кафедри)

призначається на посаду рішенням вченої ради факультету за поданням завідувача кафедри публічного права, погодженим з деканом факультету. Його основне навчальне навантаження складає керівництво практикою студентів у Лабораторії та проведення практикумів з дисциплін вільного вибору студентів за загальним спрямуванням «Медіація, переговори та арбітраж» і дорівнює середньофакультетському навчальному навантаженню на одного науково-педагогічного працівника на відповідний навчальний рік.

4.1.3. До складу Лабораторії входять:

завідувач Лабораторії (штатна посада);

старший лаборант (лаборант) (штатна посада);

викладачі-куратори (в межах власного навчального навантаження);

координатори (на громадських засадах);

студенти-консультанти (на громадських засадах);

студенти-практиканти (навчальна чи виробнича практика).

4.1.4. Структуру та чисельність персоналу Лабораторії визначає Вчена рада юридичного факультету за погодженням з бухгалтерією Університету.

4.1.5. Кваліфікаційні вимоги до персоналу Лабораторії повноваження (права та обов'язки) і підстави їх відповідальності визначаються посадовими інструкціями та іншими внутрішніми актами.

4.2. Документальне забезпечення діяльності Лабораторії

4.2.1. До документів, які забезпечують діяльність Лабораторії, належать установчі документи, організаційні документи, посадові інструкції персоналу Лабораторії, а також документи, які складаються в процесі надання особам допомоги в забезпеченні доступу до медіації, переговорів і арбітражу та отримання пов'язаної із цим правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань.

4.2.2. Установчим документом Лабораторії є Положення про лабораторію медіації, переговорів та арбітражу юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, схвалене Вченою радою університету та затверджене ректором.

4.2.3. Організаційними документами Лабораторії є:

- документи, що визначають кадрові процедури та здійснення поточної діяльності;
- планово-звітна документація;
- документи, що стосуються організації навчального процесу у Лабораторії.

4.2.4. До документів Лабораторії, які обліковують звернення осіб та надання їм послуг з альтернативного вирішення спорів, належать:

- журнал обліку звернень осіб;
- дос'є за зверненням осіб;
- архів завершених справ.

4.2.5. Відповідальність за діловодство, документообіг та формування архіву Лабораторії, інших документів, які забезпечують діяльність Лабораторії, покладається на завідувача Лабораторії.

4.3. Матеріально-технічне та фінансове забезпечення діяльності Лабораторії

4.3.1. Лабораторія розташовується в приміщенні, умови якого дозволяють розмістити засоби та матеріальні ресурси, необхідні для організації навчального процесу, забезпечити конфіденційність здійснення прийому осіб з метою надання їм послуг з альтернативного вирішення спорів.

4.3.2. Лабораторія забезпечується комп'ютерною та іншою технікою, яка дозволяє працювати з правовими базами даних, мережею Інтернет, засобами телефонного зв'язку, меблями, канцелярським приладдям тощо.

4.3.3. Матеріально-технічне забезпечення діяльності Лабораторії здійснює Університет.

4.3.4. Фінансування діяльності Лабораторії здійснюється за рахунок коштів Університету, інших джерел, не заборонених чинним законодавством України.

5. Організація навчального процесу у Лабораторії

5.1. Зміст та форми навчального процесу у Лабораторії

5.1.1. Навчальний процес у Лабораторії забезпечується через організацію практичних занять з навчальних дисциплін, зазначених у пункті 1.9.1 цього Положення, а також дисциплін магістерської освітньої програми "Право, медіація, переговори та арбітраж" та залучення до роботи у Лабораторії, крім викладачів факультету, які здійснюють підготовку в галузі права, також практикуючих юристів з метою практичного навчання студентів-консультантів.

5.1.2. Навчальні дисципліни магістерської освітньої програми "Право, медіація, переговори та арбітраж" включаються до навчального плану для студентів даної магістерської програми, а також як дисципліни вільного вибору для інших студентів.

5.1.3. Форми проходження практики, їх тривалість і терміни проведення визначаються в навчальних планах підготовки фахівця за спеціальностями 081 «Право», 293 «Міжнародне право», магістерської програми "Право, медіація, переговори та арбітраж".

5.1.4. На базі Лабораторії можуть бути організовані на договірних засадах з Університетом курси підвищення кваліфікації, набуття практичного досвіду особами, які вже мають вищу юридичну освіту.

5.1.5. На базі Лабораторії можуть набувати практичного досвіду особи, які бажають отримати Сертифікат про право на надання послуг медіації (під керівництвом відповідного куратора лабораторії медіації) та ін.

5.2. Облік навантаження науково-педагогічних працівників та інших фахівців у галузі права, залучених до роботи у Лабораторії.

5.2.1 Робота науково-педагогічних та інших фахівців у галузі права, залучених до роботи у Лабораторії, включається до науково-педагогічного навантаження зазначених осіб. Зазначені години навчального навантаження підлягають систематичному персоналізованому обліку у формах, прийнятих в Університеті.

5.2.2. Робота науково-педагогічних та інших фахівців у галузі права у Лабораторії зараховується до навчального навантаження за встановленими нормами.

6. Організація наукових досліджень Лабораторії

6.1. Тематична спрямованість наукових досліджень Лабораторії

6.1.1. Загальну проблематику наукових досліджень Лабораторії складають вивчення європейських і міжнародних правових стандартів медіації, переговорів та арбітражу, а також досвіду передових країн світу щодо їх реалізації у національних практиках альтернативного вирішення спорів, імплементація цих стандартів і досвіду у національну освітньо-професійну програму підготовки висококласних професіоналів-медіаторів.

6.1.2. Конкретні цілі наукових досліджень Лабораторії полягають у:

а) осмислення права як найфундаментальнішого знаряддя замирення соціального середовища;

б) дослідження права людини на позасудове врегулювання її спорів з Іншим та з'ясування буттєвої укоріненості цього права;

в) вивчення європейських та міжнародних правових стандартів медіації, досвіду передових країн реалізації цих стандартів у національну медіаційну практику, а також досвіду підготовки у них професійних медіаторів;

г) розробці проектів модельних спеціальних навчальних програм професійної підготовки медіаторів, а також проектів відповідного їм навчально-методичного забезпечення як окремої освітньо-професійної програми підготовки магістрів права спеціалізації «Медіаційне право»;

д) всебічний аналіз світоглядної та філософсько-методологічної складових рішення, прийнятого Європейською Радою 15.10.1999 р. у м.Тампере щодо запровадження у практику країн-членів ЄС альтернативних (позасудових) процедур медіації переговорів, а також передумов прийняття даного рішення;

е) вивчення Директиви 2008/52/ЄС щодо медіації у цивільних та комерційних справах, а також низки пов'язаних з цим рекомендацій і керівних принципів ЄС;

є) вивчення міжнародних актів та актів «Мякого права» щодо медіації та її процедур, передусім *Модельного закону ЮНСІТРАЛ про міжнародну примирну процедуру 2002 р.*, який був взятий у якості модельного зразка за основу для національного законодавства щодо медіації 26 країнами світу і досвіду цих країн у сфері медіації;

ж) вивчення «Принципів для організацій, які забезпечують проведення медіації», створених у 2002 р. світовими лідерами у сфері медіації, переговорів та арбітражу і відображають найкращу світову практику у цій сфері.

6.1.3. Форми наукової роботи Лабораторії:

а) проведення наукових конференцій, симпозіумів, круглих столів із вищезазначеної проблематики;

б) підготовка і опублікування наукових статей, монографій і матеріалів конференцій, симпозіумів та круглих столів;

в) залучення до наукової роботи студентів і медіаторів-практиків тощо.

7. Організація надання безоплатних послуг медіації, переговорів та арбітражу в Лабораторії

7.1. Види та порядок надання послуг медіації, переговорів та арбітражу

7.1.1. Студенти-консультанти Лабораторії під безпосереднім керівництвом викладачів надають послуги з альтернативного вирішення спорів у наступних формах: проведення переговорів, засідань із медіації, арбітражу, розгляду правових спорів та конфліктів на предмет можливої медіації, отримання пов'язаної із цим правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань, підготовки правових документів та надання особам інших правових форм допомоги в забезпеченні доступу до альтернативного вирішення спорів.

7.1.2. Документи Лабораторії, які виникають в процесі надання правової допомоги, є формами обліку зазначеного напрямку її роботи (журнал обліку звернень осіб, дос'є за зверненням осіб, архів завершених справ). Кожне дос'є чи архів завершених справ містить вхідну (індивідуальну) анкету клієнта Лабораторії, договір (згоду) про надання правової допомоги, письмову юридичну консультацію, правові документи, складені студентом під керівництвом викладача.

7.1.3. Звернення з приводу надання послуг медіації, переговорів, арбітражу реєструється у відповідному порядку. На кожне звернення заводиться дос'є, за винятком звернень щодо надання правової інформації.

7.1.4. Університет забезпечує персоналу Лабораторії відповідно до чинних нормативних актів доступ до мережі Інтернет чи інформаційно-електронних правових бібліотек.

7.1.5. Будь-який вид послуг медіації, переговорів та арбітражу студент-консультант надає за умови попереднього погодження його форми та змісту із викладачем-куратором.

7.1.6. Після погодження підготовленого проекту документу з викладачем-куратором студент-консультант зустрічається з клієнтом для вручення йому підготовлених документів та роз'яснення їх змісту.

7.2. Надання правової інформації

7.2.1. Отримавши завдання щодо надання правової інформації, студент-консультант складає перелік всіх нормативно-правових актів, які врегульовують зазначені правовідносини, та погоджує його з викладачем-куратором. Після цього він вивчає нормативні акти, робить з них протокольні витяги та готує проект повідомлення про надання правової інформації, який вручає клієнту після його погодження з викладачем-куратором.

7.2.2. Повідомлення про надання правової інформації вміщує: короткий виклад звернення клієнта, інтерпретований чи дослівний виклад норм чинного законодавства, які врегульовують відповідні суспільні відносини, з посиланням на пункт, статтю нормативного акту, його назву, дату прийняття та орган державної влади або місцевого самоврядування, який прийняв цей акт, дату, прізвище та ім'я студента-консультанта, викладача-куратора та їх підписи. До відповіді можуть додаватися протокольні витяги з нормативно-правових актів.

7.3. Підготовка та надання консультацій

7.3.1. Після отримання завдання з підготовки консультації студент-консультант у визначений термін готує план роботи з підготовки консультації, який погоджує з викладачем-куратором.

7.3.2. План роботи включає:

- Вивчення європейських стандартів медіації та європейського досвіду переговорного врегулювання аналогічних спорів;
- вивчення та аналіз відповідної практики Європейського суду з прав людини, норм чинного законодавства України, які врегульовують дані суспільні відносини, вивчення національної судової практики;
- перелік ймовірних доказів, які необхідно одержати у клієнта, а в разі потреби — у підприємств, установ та організацій з метою підтвердження зазначених клієнтом обставин;
- перелік питань, які необхідно з'ясувати з метою встановлення обставин суті події, обставин, які вказують на учасників події, часу та місця події та інших обставин, що вказують на мотиви, причини, способи правопорушень.

7.3.3. Під час інтерв'ю студент-консультант наводить перший контакт з клієнтом (клієнтами) шляхом протокольної бесіди, з'ясовує відповідно до підготовлених питань обставини справи.

7.3.4. З метою перевірки правильності отриманої від клієнта (клієнтів) інформації студент-консультант підводить підсумок інтерв'ю та спільно із клієнтом (клієнтами) розробляє план подальших дій, узгоджує з клієнтом (клієнтами) дату та час наступної зустрічі.

7.3.5. Після завершення інтерв'ювання студент-консультант складає фабулу (версію) справи та готує проект консультації, яка повинна включати в себе: короткий виклад з'ясованих обставин, пояснення норм чинного законодавства, висновок про порушення права чи відсутність останнього, варіанти вирішення проблеми (правового спору, конфлікту), яку надає для погодження викладачу-куратору.

7.3.6. Під час наступної зустрічі з клієнтом (клієнтами) студент-консультант роз'яснює йому (їм) порядок консультування та консультує його (їх), після чого обговорює з ним(и) запропоновані варіанти вирішення проблеми клієнта (клієнтів).

7.3.7. Після обговорення варіантів вирішення проблеми (правового спору, конфлікту), захисту порушеного права і обрання найоптимальнішого з них студент-консультант спільно із клієнтом (клієнтами) планує подальші спільні дії, зокрема: підготовку правових документів, час їх узгодження із клієнтом та подання, збір доказів тощо.

7.3.8. Студент-консультант роз'яснює клієнту правові наслідки подання підготовлених ним правових документів.

8. Організація правопросвітньої діяльності Лабораторії

8.1. Мета та форми правової просвіти у діяльності Лабораторії.

8.1.1. Метою правової просвіти є набуття студентами-консультантами Лабораторії професійних юридичних навичок шляхом безпосереднього здійснення заходів з формування правової культури осіб та популяризації правових засобів альтернативного вирішення правових спорів.

8.1.2. Правова просвіта Лабораторії здійснюється у формах безпосередньої та дистанційної роботи з аудиторією.

8.1.3. Форми безпосередньої роботи з аудиторією:

- традиційні форми (лекція, семінар, групова бесіда тощо);
- інноваційні форми (інтерактивне заняття, тренінг та інші форми проведення занять Лабораторії медіації з практичного права). Традиційні форми безпосередньої роботи з аудиторією є формою початкового набуття досвіду правопросвітньої діяльності Лабораторії. З набуттям досвіду вони змінюються інноваційними формами цієї роботи. Інтерактивне заняття з практичного права є оптимальною формою проведення правопросвітньої роботи Лабораторії.

8.1.4. Форми дистанційної роботи з аудиторією:

- підготовка навчально-методичних публікацій та практичних коментарів з найактуальніших спірних питань;
- участь у радіо- чи телепередачах;
- ведення колонок консультацій або роз'яснень у ЗМІ;
- підготовка навчальних та пропагуючих фільмів та сюжетів;
- функціонування "гарячих" телефонних ліній;
- розміщення правової інформації в мережі Internet тощо.

8.2. *Вимоги до організації та проведення форм правової просвіти у Лабораторії.*

8.2.1. Вимоги до підготовки матеріалів та проведення традиційних форм безпосередньої роботи з аудиторією (лекція, семінар, групова бесіда тощо):

- обов'язкові вимоги: тематика актуальна для конкретної аудиторії; заняття передбачають елементи діалогу та дискусії; заняття повинні містити приклади з повсякденного життя; матеріали готуються під керівництвом викладачів;
- бажані вимоги: супроводження занять мультимедійними презентаціями, навчальними відео-фрагментами; заняття містять елементи рольових ігор, розгляду правових ситуацій та інших інтерактивних методів; під час проведення заходів присутній додатковий представник Лабораторії, метою якого є спостереження за якістю проведення заходу.

8.2.2. Здійснення форм дистанційної роботи з аудиторією проводиться під контролем (обов'язкова вимога) та за участі (бажана вимога) викладача лабораторії медіації.

8.2.3. Вимоги до якісного проведення занять з практичного права наступні: формування продуманої навчальної програми для роботи; формування компетентної команди проекту; створення ефективного організаційного механізму розробки інтерактивних занять. Обов'язкові вимоги: усі зазначені напрями, за винятком проведення занять, здійснюються, головним чином, викладачами. Крім того, викладачі контролюють якість проведення занять з практичного права.

8.3. *Вимоги до забезпечення ресурсною базою організаційних потреб Лабораторії з практичного права:*

- обов'язкові вимоги: наявність обладнання для роботи в приміщенні Лабораторії канцтоварів, витратних матеріалів;
- бажані вимоги: технічний комплекс для візуалізації занять та їх відеозапису.

8.4. *Документальне забезпечення правопросвітньої роботи Лабораторії.*

8.4.1. Документами Лабораторії щодо здійснення правової просвіти є планово-звітні документи щодо її заходів та методичні матеріали правопросвітніх занять.

8.4.2. Інформація про проведені заходи правової просвіти включається до форми звіту Лабораторії та диференціюється за різними формами правової просвіти. Вона характеризує кількість, тематику заходів та аудиторію бенефіціаріїв (учасників, слухачів) занять.

8.4.3. Проведені правопросвітні заходи безпосередньої роботи з аудиторією підтверджуються наявністю графіків цих заходів та веденням журналу рецензування занять (обов'язкові вимоги), їх фото-відео фіксацією (бажана вимога).

8.4.4. Проведені правопросвітні заходи дистанційної роботи з аудиторією підтверджуються фактичною наявністю у лабораторії медіації, переговорів та арбітражу їх результатів (надрукованих та/або збережених у електронному вигляді статей, сюжетів, фільмів тощо).

8.4.5. Оптимальний комплекс методичних матеріалів до занять правової просвіти включає план, сценарій і роздаткові матеріали до кожної теми.

8.5. *Якість організації та проведення заходів правової просвіти у лабораторії:*

8.5.1. Якість організації та проведення заходів правової просвіти визначається шляхом аналізу планово-звітних та методичних матеріалів, спілкування з їх організаторами та учасниками; формування експертних оцінок фахівців.

8.5.2. Основні вимоги щодо оцінки якості роботи лабораторії медіації, переговорів та арбітражу з практичного права:

- проведення правопросвітніх занять за допомогою інтерактивних методик;
- проведення правопросвітніх занять системно, за затвердженими графіками;

- розроблення та зберігання методичних матеріалів правопросвітніх занять в готовому до проведення вигляді;
- підтвердження контролю та допомоги викладачем студентам у підготовці методичних матеріалів заняття;
- компетентність членів Лабораторії, які проводять заняття;
- наявність контролю за проведенням занять, який забезпечується безпосереднім спостереженням і веденням спеціального журналу рецензування занять.

9. Співробітництво з іншими аналогічними Лабораторіями України та міжнародне співробітництво

9.1. Лабораторія співпрацює з іншими аналогічними лабораторіями та центрами.

9.2. Лабораторія здійснює міжнародне співробітництво, укладає договори про співробітництво, встановлює прямі зв'язки з аналогічними лабораторіями та центрами навчальних закладів іноземних держав, міжнародними організаціями, фондами тощо відповідно до законодавства України.

9.3. Основними напрямками міжнародного співробітництва Лабораторії є:

- 1) участь у програмах двостороннього та багатостороннього міждержавного і міжуніверситетського обміну студентами;
- 2) проведення спільних наукових досліджень;
- 3) організація міжнародних конференцій, симпозіумів, конгресів та інших заходів;
- 4) участь у міжнародних освітніх та наукових програмах, в тому числі грантових програмах;
- 5) спільна видавнича діяльність;
- 6) залучення представників аналогічних лабораторій та центрів іноземних вищих навчальних закладів для участі у роботі Лабораторії;
- 7) направлення студентів на практичне навчання у аналогічні лабораторії та центри закордонних вищих навчальних закладів та лабораторії медіації, переговорів в Україні;
- 8) інші напрями і форми, не заборонені законом.

10. Прикінцеві положення

10.1. Положення після його схвалення Вченою радою Університету затверджується та вводиться в дію візуванням його ректором Університету, за поданням декана юридичного факультету, підтриманим першим проректором Університету.

10.2. Зміни чи доповнення до цього Положення приймаються Вченою радою Університету за поданням Вченої ради юридичного факультету та затверджуються ректором Університету.

Декан юридичного факультету

П.С. Пацурківський

**Завідувач кафедри
публічного права**

Р.О. Гаврилюк